

Interview med

THOMAS CLEMEN

Hvordan vil du beskrive BERLIN 404?

Bogen er en spændingsroman, der foregår i Berlin i nær fremtid. Årstallet bliver aldrig helt afklaret, men jeg forestiller mig, det er et sted mellem 2018 og 2020.

Det er en såkaldt kontrafaktisk fortælling, hvilket vil sige, at visse historiske begivenheder er digtet om, for at vi som læsere kan udforske en slags "hvad-nu-hvis"-verden. Andre forfattere har leget med samme koncept – for eksempel ved at spørge "hvad nu hvis Hitler havde vundet Anden Verdenskrig?" eller "hvad nu hvis 9/11 aldrig havde fundet sted?" I åbningsscenen af BERLIN 404 kører en højtstående partisekretær galt på vej til et pressemøde den 9. november 1989. Det berømte forløb, hvor DDR's regering åbnede grænserne for åben skærm og bragte Berlinmuren til fald, bliver derfor forpurret.

Årene går, og mens vi i Vesten køber dyre mobiltelefoner, oplever finanskriser og diskuterer næste års tøjstil, forsvinder Østtyskland langsomt ind i sig selv sammen med et ukendt antal tidligere sovjetiske atomvåben. Da et undergrundstog fra øst og et tog fra vest tørner sammen i tunnelerne under Ingenmandslandet, med klare tegn på sabotage, er der lagt i kakkelovnen til en væbnet konfrontation mellem den gamle og den nye verden, mellem fattig og rig – et civilisationernes sammenstød.

Hvorfor Berlin?

Historien om den delte by er jo både vanvittig spændende og utrolig symbolladet. Berlinmuren var den mest håndgribelige manifestation af Jerntæppet. En fysisk opdeling mellem to meget forskellige måder at tænke på, men samtidig en opdeling mellem venner og familie, mellem brødre og søstre.

Jeg tænker nogle gange, at vi måske selv er ved at bygge mure i den vestlige verden givet den voldsomt øgede ulighed. Nogle af os har masser af penge, køber dyre biler og sender børnene i privatskole, og andre lever under fattigdomsgrænsen selv med en indkomst fra et arbejde.

Så jeg besluttede mig for at skrive en historie, hvor vores system bliver konfronteret med det dysfunktionelle kommunistiske alternativ, og hvor vi, for at sikre vores egen overlevelse, bliver tvunget til at se nogle sandheder i øjnene om vores måde at leve på.

Hvordan fik du ideen til bogen?

For mange år siden læste jeg en avisartikel om Günther Schabowski, partisekretæren der stod for det famøse pressemøde, hvor DDR's udrejsedirektiv blev oplæst. Når man ser optagelserne fra den gang, bliver det bekræftet, hvor stresset den østtyske ledelse var. Folket var i oprør, soldaterne havde ikke fået løn, sammenbruddet lå lige om hjørnet. Manden havde tydeligvis ikke sovet ret meget, og da han blev spurgt om, hvornår direktivet trådte i kraft, fumlede han rundt i papirerne og mumlede "øh, umiddelbart, tror jeg." Østtyskerne tog det meget seriøst – de spurtede ned og væltede Muren, nærmest i bogstavlig forstand.

"Gad vide, hvad der ville være sket, hvis han ikke havde sagt de ord," tænkte jeg, og sådan blev en romanidé født.

Günther Schabowski lever i øvrigt den dag i dag i bedste velgående i en (vestlig) tysk delstat. Hvis jeg nogensinde møder ham, føler jeg mig kaldet til at undskylde for at have slået ham ihjel – selvom det kun er på papiret.

Hvad betyder 404?

404 – Siden blev ikke fundet. Det er en kendt fejlmeddelelse, hvis man peger sin internetbrowser ind på et sted, der ikke eksisterer. I bogen bliver navnet brugt af en terrorgruppe, der – måske, måske ikke – har noget at gøre med den voldsomme U-bane-ulykke.

Og så er det jo en meget passende titel for en historie, der foregår i en virkelighed, som aldrig har eksisteret.

Bogens hovedperson, Jacob Blau, er it-tekniker – og så har han et lidt specielt handicap. Hvordan vil du beskrive ham?


Jacob kommer fra en plejefamilie, hvor han er endt som ganske lille under mystiske omstændigheder. Han vokser op i Vestberlin sammen med fire andre børn hos en pensioneret overlæge og hans kone.

Grundet et traume i sin tidlige barndom er Jacob blevet påført et hukommelsestab – begivenheden har været så voldsom, at han stadig lider under tabet af evnen til at huske. Han kan pludselig 'vågne' et sted og ikke have nogen anelse om, hvad han har foretaget sig i de forgående timer. Han leder konstant efter en måde at reparere sit ødelagte sind på.

Jacobs specielle behov leder til konflikter med hans plejefamilie – årelang favorisering sætter sine spor i specielt hans brødre, som også i større eller mindre grad kæmper med deres egne demoner. Da han bliver hvirvlet ind i begivenhederne omkring ulykken og den efterfølgende krigstilstand mellem Vesttyskland og Østtyskland, kan brudlinjerne i Jacobs familie ikke holde til det mere – det får vidtrækkende konsekvenser.

Hvad har været det sværeste ved at skrive BERLIN 404?

BERLIN 404 er min anden bog. Efter den rigtig positive modtagelse af min debut, LANGS SMERTEGRÆNSEN, forventede jeg naturligt nok lidt pres associeret med 'den svære toer', men



heldigvis har jeg ikke haft problemer med at få nye idéer.

Det sværeste har faktisk været at balancere mit familieliv og karriere med det at være forfatter. Det er meget få, der kan leve af deres forfattergerning, så ligesom mange andre har jeg et andet job for at være i stand til at sætte mad på bordet derhjemme. At finde en proces hvor skriveriet ikke snubler over karrieren, og hvor en nyfødt baby ikke bliver forsømt af sin far, har været min største udfordring.

Heldigvis er der jo begyndt at komme tradition for længere barsel for fædre, så hvis nogen har set en fyr traske rundt med en laptop i pusletasken, og hive den frem så snart Junior tog en lur, så var det nok mig. Den barsel gjorde underværker for bogen.

Men som sagt har jeg ingen problemer med at få idéer. De vælter ud af mit hoved og ned i skuffen til senere brug, så fremtiden er lys, der er masser af bøger på tapetet!